

Hnízdění konipasa bílého (*Motacilla alba*) pod kapotou osobního automobilu

*Breeding of the White Wagtail (Motacilla alba)
under the bonnet of a car*

Radek Hampel⁽¹⁾ & Alice Papoušková⁽²⁾

⁽¹⁾ J. Zajíce 862, 53012 Pardubice; e-mail: hampel.radek@seznam.cz

⁽²⁾ Gymnázium Pardubice, Dašická 1083, 530 03 Pardubice

Konipas bílý (*Motacilla alba*) patří mezi ptačí rekordmany co do originality umístění svého hnízda. Jeho nejčastější hnízdní prostředí tvoří polodutiny, výklenky či různá krytá místa skal, břehů, lidských staveb nebo rozmanité rostlinné vegetace (HUDEC 1983). Odborná literatura se ale stále více plní záznamy o umístění hnízd konipasa bílého na neobvyklých místech, mezi která patří různá technická zařízení (např. HUDEC 1983, FLOUSEK *et al.* 1999, ŠTASTNÝ *et al.* 2006). Extrémní je pak případ zahnízdění v hlučném stroji, který se dokonce pohybuje JASSO (2000).

Dne 2.6.2007 jsme kontrolovali hnízdo konipasů bílých umístěné pod kapotou osobního automobilu na golfovém hřišti ve Stěblové u Pardubic (kvadrát 5960, 50°05'N 15°44'E). Hřiště se nachází v kulturní zemědělské krajině. Ze tří stran jej lemují frekventované silnice, ze čtvrté malý lesík se hřbitovem. Hnízdo bylo postavené v kufru motoru mezi zadní částí levého předního světla a akumulátorem (foto 14 v příloze). Na hnízdě bylo šest vzrostlých mláďat. Dospělí ptáci se na hnízdo dostávali částečně odkrytou částí dna kufru. Na přední části automobilu byl umístěn speciální sběrač golfových míčků a automobil byl používán k jejich sběru pravidelně každý den od 18 hodin přibližně na 60 minut, během kterých zajížděl do vzdálenosti maximálně 400 m od místa parkování. Špatný technický stav vozu navíc vyžadoval přibližně každých 15 minut otevření motorového prostoru a dolití chladicí kapaliny. Během používání vozu byly v okolí motoru pravděpodobně vysoké teploty. Po práci byl automobil zaparkován vždy na stejné místo. Obsluhující personál nám navíc sdělil, že si hráči golfu téměř každý den hnízdo fotí a pozorují vývoj mláďat.

Podobný případ hnízdění konipasa bílého zaznamenal v buldozeru JASSO (2000) a z jiných druhů např. u řehka domácího (*Phoenicurus ochruros*) v nákladním automobilu HLAVÁČEK (2001). V obou dvou případech se jednalo o stroje, které v průběhu hnízdění odjížděly s aktivním hnízdem na různě dlouhou dobu pryč z místa svého parkování. Popis obou autorů rovněž nasvědčuje úspěšnému vyhnízdění.

Souhrn

Článek popisuje neobvyklé umístění hnízda konipasa bílého (*Motacilla alba*) v kufru osobního automobilu na golfovém hřišti ve Stěblové u Pardubic. Auto bylo každý večer od 18 do 19 hodin používáno jako sběrač golfových míčků. V den kontroly 2.6.2007 byla na hnízdě vzrostlá mláďata.

Summary

*The paper describes an unusual nest site of the White Wagtail (*Motacilla alba*). The nest was placed under the bonnet of a car on the golf course near Stéblová village (eastern Bohemia, 50°05' N 15°44' E). The car was used for collecting the golf balls every evening from 6 to 7 pm. The nest was checked on 2nd June 2007, closely before fledging.*

Poděkování

Děkujeme Josefu Papouškovi za upozornění na toto neobvyklé hnízdění konipasů.

Literatura

- FLOUSEK J., FORMÁNEK J., SMRČEK M. & ŠKOPEK J. 1999: Konipas bílý. Pták roku 1999. ČSO, Praha.
- HLAVÁČEK J. 2001: Hnízdění rehka domácího (*Phoenicurus ochruros*) v nákladním automobilu. *Panurus 11*: 141–142.
- HUDEK K. (ed.) 1983: Fauna ČSSR. Ptáci 3/1. *Academia, Praha*.
- JASSO L. 2000: Neobvyklé hnízdění konipasů bílých (*Motacilla alba*) v buldozeru. *Zprávy ČSO 50*: 25–26.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001–2003. *Aventinum, Praha*.

Poznámka autorů

Po zaslání rukopisu redakci jsme dne 30.6.2007 byli upozorněni obsluhujícím personálem golfového hřiště, že konipasi znovu hnízdí v motorovém prostoru popisovaného osobního automobilu. V jejich hnízdě bylo napočítáno 5 vajec.

+ foto v barevné příloze

ISBN 978-80-86046-95-2